

Nom de l'assignatura i Codi	GEOGRAFIA D'ESPANYA; 28158
Crèdits i Crèdits ECTS	Crèdits ECTS: 5
Tipus d'assignatura	Troncal
Professorat de l'assignatura	Nom del professor: Ricard Morén Alegret
	Despatx: B9/1068
	Correu electrònic: ricard.moren@uab.cat
	Horari tutories: per determinar

Objectius

- 1.- Comprendre i a analitzar les interrelacions medi físic, mediambient i societat a nivell de l'Estat
- 2.- Comprendre i analitzar les interrelacions entre territori i la distribució de la població
- 3.- Aprendre a obtenir coneixement directe del territori en el treball de camp.
- 4.- Aprendre a elaborar un treball científic bàsic sobre una realitat a nivell de l'Estat
- 5.- Aprendre a expressar-se correctament a nivell escrit i oral
- 6.- Aprendre a utilitzar, confeccionar i manejar bases de dades
- 7.- Aprendre a utilitzar gràfics, mapes i taules per mostrar la realitat territorial de l'Estat

Continguts

BLOC 1. Medi físic del territori i els problemes mediambientals

- Unitat 1 Les formes de relleu de la Península Ibèrica
- Unitat 2 La diversitat climàtica de la Península Ibèrica
- Unitat 3 Els recursos hídrics de la Península Ibèrica

BLOC 2. Evolució i estructura econòmica del territori

- Unitat 1 Evolució econòmica i territorial de L'Espanya preindustrial
- Unitat 2 Evolució econòmica i territorial a l'Espanya del segle XX
- Unitat 3 Les disparitats regionals
- Unitat 4 L'organització políticoterritorial de l'Estat espanyol

BLOC 3. Població, fluxos de mobilitat i mercat de treball

- Unitat 1 Evolució de la població i estructura demogràfica.
- Unitat 2 Estructures de les llars espanyoles. Fluxos de mobilitat i migracions
- Unitat 3 El mercat laboral.

BLOC 4. Les ciutats. Estructura urbana i metropolitana

- Unitat 1 Evolució del sistema urbà a Espanya.
- Unitat 2 Les àrees metropolitanes
- Unitat 3 Els principals problemes mediambientals de les ciutats espanyoles: el soroll.

BLOC 5. Activitats industrials, agràries i de serveis

- Unitat 1 El procés industrial a Espanya.
- Unitat 2 Les fonts d'energia.
- Unitat 3 Infraestructures i medis de transport.

Metodologia docent

- Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant les següents activitats:
- Exposicions orals del professor.
 - Lectura de materials, llibres i articles (activitat individual dels estudiants complementària al treball d'aula).
 - Elaboració del treball de recerca (treball a classes i tutories, elaboració de material i seguiment de la recerca)
 - Presentació dels resultats del treball de recerca, debats i exposicions orals dels materials d'estudi
 - Treball de camp (viatge d'estudi a una comunitat de l'Estat)

Pràctiques

- Sortida de treball de camp a una comunitat de l'Estat (durada 4 dies)
- Entrega i seguiment de les parts del treball de recerca

Avaluació

L'avaluació dels continguts

- Realització d'un examen dels materials explicats a classe.
- Seguiment del treball de curs i avaluació del mateix.

L'avaluació de la sortida de camp

- Avaluació de la tasca encarregada i seguiment de la sortida

Qualificació: - Caldrà obtenir com a mínim un 5 de l'examen (un 40% de la nota)

- Presentació del treball de recerca (50% de la nota)
- Presentació de treballs de seguiment (10% de la nota).

La segona convocatòria adopta els mateixos criteris d'avaluació que la primera convocatòria.

Bibliografia i materials específics

- Bielza de Ory, V. (dir.) (1989). "Territorio y Sociedad en España II" en *Geografía Humana*, Madrid: Taurus.
- *Bodega, I. i Cebrián, J.A. (1995). "Una lectura económica de algunas migraciones contemporáneas. El caso de España", *Estudios Geográficos*, 221, p. 665-694.
- *Caravaca, I. i Sánchez, P. (1995). "Cambios socioeconómicos, desempleo y desequilibrios territoriales en España", *Estudios Regionales*, 42, p.15-52.
- *Castejón, R. et al. (1995-1996). "España, entre el norte y el sur", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 21-22, p.7-27.
- Córdoba, J. i García, J.M. (1991). *Geografía de la pobreza y la desigualdad*, Madrid: Síntesis.
- Delgado, M. i Sánchez, J. (1998). "Las desigualdades territoriales en el Estado Español. 1955-1995", *Estudios Regionales*, 51, p.61-89.
- DÍAZ, S. i PALOP, M.J. (1998). *Estructura del Estado Español*, Madrid: Acento Editorial.
- *DÍEZ, J. (1997). "La estructura de los hogares españoles" a PUYOL, R., *Dinámica de la población en España: Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX*, Madrid: Síntesis, p.145-166.
- GALDÓS, R. (1993). "Un nuevo modelo migratorio. Las migraciones interiores en España entre 1976 y 1989", *ERIA*, p.73-79.
- *GARCÍA C. i ARLANDA, R. (1997). "Las migraciones interiores en España" a PUYOL, R., *Dinámica de la población en España: Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX*, Madrid: Síntesis, p.167-216.
- GARCÍA, J.M. i SOTELO, J.A. (1999). *La España de las Autonomías*, Madrid: Síntesis.
- **GARCÍA ALVARADO, J.M. i SOTELO, J.A. (1999). "España en los comienzos del siglo XXI: los contextos regionales", *La España de las Autonomías*, Madrid: Síntesis, p.14-28.
- **GARCÍA, J., GARRIDO, A., PARELLADA, M. i SOY, A. (1997). "El mercat de treball", *Economía Espanyola i Mundial*, Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya p.137-149.
- **GARCÍA, J., GARRIDO, A., PARELLADA, M. i SOY, A. (1997). "L'agricultura", *Economía Espanyola i Mundial*, Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya p.249-257.
- *GARCÍA BALLESTEROS, A. (1990). "Desequilibrios interterritoriales en la España de las Autonomías", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 11, p.1-13.
- *Geografía de España (1995). "Los recursos naturales", Barcelona: Instituto Gallach, vol.4, p.686-713.
- *Geografía de España (1995). "Los riesgos naturales", Barcelona: Instituto Gallach, vol.4, pp.662-683.
- *Geografía de España (1995). "Los problemas medioambientales", Barcelona: Instituto Gallach, vol.4, pp.716-743.
- * GIL OLCINA, A. i GÓMEZ MENDOZA, J. (Coord) (2001) *Geografía de España*, Barcelona, Ariel.
- *GIL, F. i CABRÉ, A. (1997). "El crecimiento natural de la población española y sus determinantes" a PUYOL, R., *Dinámica de la población en España: Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX*, Madrid: Síntesis, p.47-144.
- Instituto Nacional de Estadística. España en cifras
<http://www.ine.es>
- IZQUIERDO, A. (1997). "La población extranjera en España" a PUYOL, R. (1997). *Dinámica de la población en España: Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX*, Madrid: Síntesis, pp.217-264.
- MARTÍN, C. (1997). *España en la nueva Europa*, Madrid: Alianza Economía.
- *MATEU, J.F. i CERDÀ, A. (1995-1996). "Aprovechamiento de recursos naturales y transformación ambiental", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 21-22, pp.81-91.
- MEIL, G. (1999). *La población española*, Madrid: Acento Editorial.
- MÉNDEZ, R. i MOLINERO, F. (coord.) (1993). *Geografía de España*, Barcelona: Ariel Geográfica.
- MÉNDEZ, R. i MOLINERO, F. (coord.) (1993). "Etapas y condicionantes en la configuración de las estructuras territoriales", *Geografía de España*, Barcelona: Ariel Geográfica.
- Ministerio de Administraciones Públicas
<http://www.map.es/seat/mapas.htm>
- *MORÁN, M.A. (1998). "Análisis espacial del comercio exterior español en la actualidad", *Anales de Geografía de la Universidad Complutense*, n.18, p.205-237.
- * MULERO MENDEGORRI, A. (1999) *Introducción al medio ambiente en España*, Barcelona: Ariel
- **NEL.LO, O. (1997). "Les grans ciutats espanyoles: transformacions i polítiques urbanes", *Papers*, Barcelona:

Ajuntament de Barcelona.

PUYOL, R. (1997). *Dinámica de la población en España: Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX*, Madrid: Síntesis.

*ROTLAND, E. i SOY, A. (1993). "El papel de las ciudades en el desarrollo regional. El caso español", *Papeles de Economía Española*, 55, p.60-81.

*SEGURA, R. (1994). "El agua en España. Problemas y soluciones", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 18, p.29-38.

TERÁN, M., SOLÉ SABARÍS, L. i VILÀ VALENTÍ, J. (1989). *Geografía General de España*, Barcelona: Ariel Geografía.

*VERA, J.F, LÓPEZ PALOMEQUE, F., MERCHENA, M.J. i ANTON, S. (1997) *Análisis territorial del turismo*, Barcelona. Ariel

VILÀ VALENTÍ, J. (1990). "Estudios geográficos y visión de conjunto", VILÀ VALENTÍ, J., *Geografía de España*, Barcelona: Planeta, vol.1.

**VINUESA, J. (1997). "El crecimiento de la población y los desequilibrios en la distribución espacial" a

PUYOL, R. (1997). *Dinámica de la población en España: Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX*, Madrid: Síntesis, pp.265-310.

VV.AA. (1994). Atlas histórico de ciudades europeas, Península Ibérica, Barcelona, Centre de Cultura Contemporània de Barcelona i Salvat.

*ZOIDO, F. (1995-1996). "Ordenación del territorio: evolución reciente de las principales estructuras y sistemas territoriales", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 21-22, p.67-79.

* **Artículos a escollir pel comentari de text.**

** **Lectures útils per preparar l'examen**